

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันจันทร์ ที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากร
ได้รับเชิญจากชมรมพุทธศาสน์วังพญาไท และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เพื่อไป
สนทนาธรรม เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๑๐ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถนน
ราชวิถี กรุงเทพมหานคร

มีข้อความการสนทนาธรรมที่จะขออนุญาตนำมาฝากทุก ๆ ท่านเพื่อพิจารณา
เช่นเคย ดังนี้ครับ

ท่านอาจารย์ :

ไม่ประมาณในพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
และในพระมหากรุณาคุณที่ทรงแสดงพระธรรม เพื่อให้
คนอื่นรู้และเข้าใจถูก ไม่ใช่เพื่ออย่างอื่นเลย แต่เพื่อให้รู้
และเข้าใจถูก รู้อะไร? และเข้าใจอะไร? รู้สิ่งที่กำลังมี
เดี๋ยวนี้ ในขณะนี้ ซึ่งถ้าถามใครว่า ขณะนี้คืออะไร? ก็คง
ตอบไม่ได้ หรือว่าตอบยาก แต่ว่าคำตอบทั้งหมด จะไม่ใช่
คำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดง

...เพราะฉะนั้น ต้องเป็นผู้ที่ไม่ประมาทเลย ในการฟังพระธรรมแต่ละคำให้เข้าใจก่อนจริง ๆ รอบรู้ในคำนั้น แล้วก็ไม่ว่าจะพบคำไหนต่อไปในตำราไหน ในพระไตรปิฎกทั้ง ๓ ไม่ว่าจะเป็นพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก หรือพระอภิธรรมปิฎก สิ่งที่ได้ฟังและเข้าใจแล้ว ต้องเป็นอย่างนั้น ไม่เปลี่ยน ขอเชิญอ่าน (คำถาม) อีกครั้งหนึ่งค่ะ...

พลตรีหญิงเรณู :

ข้อที่ ๑ การศึกษาธรรมะที่เป็นไปตามลำดับ เป็นอย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

แค่นี้คะ การศึกษาธรรมะ ต้องเข้าใจคำว่า "ศึกษา" เพราะไม่รู้ จึงศึกษา เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะศึกษาอะไรก็ตามทั้งหมด เพราะไม่รู้ในสิ่งนั้น จึงศึกษาให้เข้าใจสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะฉะนั้น การศึกษาธรรมะ ก็แสดงอยู่แล้วว่า ไม่รู้จักธรรมะ จึงศึกษาเพื่อให้รู้ว่า ธรรมะ คือ

อะไร? การศึกษาธรรมะ ก็ต้องเริ่มด้วย การรู้ว่า เพราะอะไร
รู้ แล้วก็ พระธรรมที่ทรงแสดงไว้ เพื่อให้รู้ ให้รู้ธรรมะ

เพราะฉะนั้น ก็ไม่ข้ามคำว่า "ธรรมะ" ธรรมะ จริง ๆ แล้ว
เป็นภาษามคธี ซึ่งเป็นภาษาที่พระผู้มีพระภาคฯ ทรง
แสดงธรรมะ และดำรงคำสอนไว้ เพราะเป็นภาษาที่มี
รูปแบบซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าใครก็ตามถึงแม้ว่าจะไม่มี
ความรู้ในภาษาบาลี แต่ว่าได้อาศัยผู้รู้ในภาษาบาลีที่ได้
แปลภาษานั้น สู่ภาษาของตน ของตน

...ไม่ว่าจะศึกษาธรรมะในภาษาอะไรก็ตาม ก็ต้องเหมือน
คำที่ได้ตรัสไว้แล้วในภาษามคธี ซึ่งเป็นภาษาบาลี
"ธรรมะ" ในภาษาไทย หมายความว่า "สิ่งที่มีจริง" ขณะนี้
กำลังมีสิ่งที่มีจริง เพราะว่า เมื่อวานนี้หมดแล้ว ฟุ้งนี้หรือ
ขณะต่อไปยังไม่มาถึง เพราะฉะนั้น เดี๋ยวนี้เอง ธรรมะ
คือ สิ่งที่มีจริง ถ้าเข้าใจอย่างนี้ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าอะไรที่
กำลังมีขณะนี้จริง ๆ เป็นธรรมะทั้งหมด...

...เพราะฉะนั้น ก็จะต้องรู้ว่า ศีลธรรมะ คือ ศึกษาให้เข้าใจ ถูก ให้รู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง ในขณะนี้ แค่นี้ก็ยากและ ลึกซึ้ง เพราะเรา ขณะนี้ อะไรจริง? ถ้าไม่เคยฟังธรรมะเลย จะตอบว่าอย่างไร? ไม่เคยฟังเลย จะตอบว่าอย่างไร? แต่ เมื่อฟังแล้ว ก็ตอบได้

กำลังศึกษา สิ่งที่มีจริง แต่ต้องรู้ก่อนว่า เดียวนี้ อะไรมีจริง? จะมีคำตอบไหม? หรือว่าวิทยากรจะตอบแทน...

อ.คำปັນ :

กราบท่านอาจารย์ครับ ถ้ากล่าวถึงว่า อะไรมีจริง ก็มีจริง อยู่ในขณะนี้ครับ "เห็น" มีจริง "ได้ยิน" มีจริง เป็นต้นครับ ท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ทุกคนยอมรับใช่ไหม? "เห็น" มีจริง เพราะกำลังเห็น ใคร บอกว่า "เห็น" ไม่มีจริงขณะนี้บ้าง? ใครบอกว่า "ได้ยิน" ไม่มีจริงขณะนี้บ้าง? แต่ไม่เคยรู้ความจริงของ "เห็น" ไม่เคยรู้ความจริงของ "ได้ยิน"

...ธรรมะเป็นเรื่องที่ละเอียด ลึกซึ้ง ต้องค่อย ๆ ฟัง เพราะเหตุว่า พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า ธรรมะทั้งหลายเป็นอนัตตา อนัตตา ไม่ใช่ อัตตา อัตตาหมายความว่า สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่เราเคยชิน ค้นเคย ไต่ะ แก้อื้อ ดอกไม้ คนนี้ เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เคยชิน ขณะนี้ถามว่า เห็นอะไร? ก็ตอบว่า "เห็นคน" มีใครตอบว่า "เห็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้" บ้างไหม? ไม่มีเลย...

...เพราะฉะนั้น ก็แสดงว่า แม้แต่ "เห็น" ก็มีความลึกซึ้งอย่างยิ่ง ไม่ว่าในพระวินัยปิฎก ในพระสุตตันตปิฎก ในพระอภิธรรมปิฎก ก็มี "เห็น" เพราะเหตุว่า ขณะนี้ "เห็น" มี เพราะ "เกิด" ถ้าไม่เกิดขึ้น สิ่งนั้นก็ไม่มี เพราะฉะนั้น เห็น ขณะนี้ ให้ทราบว่ ก่อนเห็น ไม่มีเห็นแน่นอน และเห็นเกิดขึ้น แต่ที่เ่ไม่รู้ก็คือว่า "เห็น" เกิดขึ้นแล้วดับไป...

...แต่ละคำ มีความลึกซึ้งอย่างยิ่ง สิ่งหนึ่งสิ่งใดมีความ
เกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นมีความดับไปเป็นธรรมดา แค่นี้
ต้องศึกษาตลอดชีวิต เพราะว่า ไม่ใช่แค่พูด ไม่ใช่แค่
เข้าใจคำที่ได้พูด แต่ต้อง "เข้าถึงความจริง" ของสภาพ
ธรรมะที่กำลังปรากฏ เป็นอย่างนี้จริง ๆ...

...เพราะฉะนั้น "เห็น" ยังไม่เกิด แล้วก็เกิดเพราะเหตุ
ปัจจัย ไม่มีใครสามารถที่จะทำให้เห็นเกิดขึ้นได้เลย
นอกจากมีปัจจัยที่เป็นที่อาศัย อุปการะ ทำให้เห็นเกิดขึ้น
เห็นจึงเกิดขึ้นได้ เพราะถ้าไม่มีตา ไม่เห็น ถึงมีตา ยังไม่มี
อะไรกระทบตา ก็ไม่เห็น ก็แสดงว่า แม้แต่เพียงสภาพ
ธรรมะที่มีจริง เพียงหนึ่ง แล้วก็ปรากฏเดี๋ยวนี้ด้วย ก็ยังไม่
รู้ความจริงว่า ไม่ใช่เรา แต่เป็นธรรมะ คือสิ่งที่มีจริง ซึ่ง
ต้องอาศัยเหตุปัจจัยเกิดขึ้นแล้วก็ดับไป...

...นี่คือคำสอนของผู้ที่ได้ตรัสรู้ความจริงว่า ขณะนี้ แต่ละ
หนึ่ง ไม่ใช่สิ่งเดียวกันเลย เช่น "เห็น" ไม่ใช่ "ได้ยิน" ไม่ใช่
"คิด" ไม่ใช่ "จำ" ทุกอย่างที่มีจริงในชีวิตประจำวัน แต่ละ
ขณะ เป็นสิ่งที่มีจริง ซึ่งเป็นธรรมชาติเพราะมีจริง แล้วก็
อนัตตาดด้วย เพราะเหตุว่า ไม่ใช่ใคร แล้วก็ ไม่ใช่ของใคร
และไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร ยิ่งกว่านั้น ก็คือ
ว่า เกิดขึ้นแล้วดับไป ไม่เหลือ ไม่มี ไม่กลับมาอีกเลย...

...เพราะฉะนั้น ก็ศึกษาธรรมชาติ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่มีจริง
ตรงตามพระธรรมที่พระผู้มีพระภาคฯ ได้ทรงแสดง จาก
การที่ได้ทรงตรัสรู้ความจริง เป็นประโยชน์ไหม? หรือ ไม่
เอาแล้ว? (หัวเราะ) ไม่ใช่สิ่งที่เคยคิดว่าจะน่าสนใจกว่า
นี้ พูดถึงสิ่งที่มีธรรมดา เป็นปกติ แต่ก็ลืมว่า สิ่งที่เป็นปกติ
นี้แหละ ไม่มีอย่างอื่นเลย ในชีวิต ที่วัน ที่เดือน ที่ปี ก็
จะต้องมี "เห็น" แล้วก็ ไม่รู้ความจริง มีได้ยิน มีทุกอย่าง
แล้วก็ไม่รู้ความจริงเลย...

...พระผู้มีพระภาคฯ ไม่ได้ทรงให้ใครทำอะไรขึ้นมา รู้ แต่
ทรงแสดงความจริงของสิ่งซึ่งมีอยู่ในชีวิตประจำวัน แต่ว่า
ไม่เคยรู้เลย ให้เข้าใจถูกต้องว่า แต่ละหนึ่ง จากไม่มีแล้วก็
เกิดมี แล้วก็หมดไป แล้วก็ไม่กลับมาอีก แล้วก็ไม่ใช่ใคร
ไม่ใช่ของใคร แล้วก็ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของ
ใคร...

...การฟังธรรมะ หรือการศึกษาธรรมะ เพื่อเข้าใจ ไม่ใช่ให้
เชื่อ!! แต่ขณะนี้ ค่อย ๆ ไตร่ตรอง พิจารณาว่า ขณะนี้
เห็นเกิดแล้วดับ แน่نون ผู้ที่ได้ทรงตรัสรู้ ตรัสรู้ความจริง
และทรงแสดงความจริง ให้คนอื่นได้ค่อย ๆ เข้าใจ
จนกระทั่งสามารถที่จะรู้จริง ถึงความเป็นสาวกของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ แค่อสองคำ ไข่มุม? "ศึกษา" และ
"ธรรมะ"

พลตรีหญิงเรณู :

ที่นี่ ยังเน้นว่า "ตามลำดับ" กับไม่ตามลำดับ ข้ามลำดับ
คะท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

ตามลำดับ คือ ศึกษาธรรมะ ตามลำดับหรือเปล่า? แล้ว
"ธรรมะทั้งหลายเป็นอนัตตา" ตามลำดับหรือเปล่า?

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของสมาชิกชมรมพุทธศาสน์วังปวยไท
และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

